

NOVINY

Kulturního spolku Kozojedy a obce Kozojedy

Číslo 5/2004

1. září 2004

Škola v Kozojedech

Škola – základ života. To není jen název filmu pro pamětníky, ale také neoddiskutovatelná pravda, i když o budoucích formách vzdělávání se vedou v odborných kruzích diskuze. Nejedná se sice o pověstném trychtýři, kterým by se vše potřebné lilo do hlav, přesto se může stát, že instituce jako škola v dnešním smyslu slova jednou existovat nebude. V dohledné době se tak razantních reforem obávat nemusíme, ale na likvidaci školských zařízení v menších obcích současná vládní garnitura usilovně pracuje. S výjimkou několika desítek zařízení se zbavila tisícovek škol, na zřizovatele (obce) uvalila finanční břemeno, které mnohde neunesou a přestože by rádi školu provozovali, jednoduše na to nemají. Protože se obce brání, ministerstvo školství „přitvrdilo“ úpravou předpisu o minimálním počtu žáků v menších školách.

Kozojedská škola patří mezi malé a tudíž ohrožené. V paragrafech ale najdeme body, které nedovolují školu zrušit, pokud by si to nepřál zřizovatel. Pravdou je, že obec vydává na provoz školy se školkou a jídelnou přibližně milión korun ročně, k tomu musí přispívat na platy zaměstnanců a náklady na rozsáhlé opravy v posledních třech letech se blíží dvěma milionům korun. Roční rozpočet školy včetně státních prostředků na platy, učebnice, pomůcky, vzdělávání, ochranné pomůcky a další činí více než šest mil. Kč. Finanční zatížení obce je tím větší, čím menší počet žáků škola má. Hodně by

se ulevilo spojením dalších dvou tříd na 1. stupni. Taková „trojtřídka“ fungovala v Kozojedech koncem šedesátých a začátkem sedmdesátých let, kdy škola měla cca 113 žáků. Dnešní stav (121 dětí) volá po takovém řešení, ale snažíme se, aby škola fungovala jako ve městě, aspoň do té doby, než nás k tomu někdo donutí. Prognóza je zatím neurčitá. V následujících letech by ale počet žáků neměl klesat. Průměrný věk členů učitelského sboru je pod celostátním průměrem V učitelského sboru jsou zastoupeny všechny generace, mladší převažují.

K pozitivům malé venkovské školy patří komorní prostředí, v němž se méně daří negativním výchovným jevům než ve velkých městských školách. S absolutní aprobovaností se potýkají všude, i na velkých školách, proto je dobré, že hlavní předměty (např. český jazyk, matematika, německý jazyk) jsou u nás vyučovány aprobovanými učiteli. Také malý počet žáků ve třídách je příznivý pro kvalitu vyučování.

K záporům patří bezesporu dojíždění a autobusové spojení. I když se snažíme optimalizovat rozvrh hodin, hodně žáků přijíždí ráno po sedmé hodině a domů odjíždějí po šestnácté hodině. Počet žáků nám nedovoluje nabízet rozšířenou výuku dalších předmětů, kdy by se vycházelo ze zájmu dětí a jejich rodičů. Kozojedy nemohou také

nabídnout tak širokou paletu zájmových činností jako město. Škola se snaží podle možností tuto činnost suplovat. Děti se mohou zapojit do kroužků, z nichž většinu vedou pedagogičtí pracovníci školy ve svém volnu. Uplynulý školní rok zahájilo 124 žáků v osmi třídách (druhý a třetí ročník byly spojeny do jedné třídy). V průběhu školního roku se odstěhovaly tři děti. Školu opustilo po absolvování povinné školní docházky deset žáků, z nichž jedna polovina se dostala na střední školy a druhá na učební obory. V září nastoupí devět prvňáčků. Výuka probíhala podle vzdělávacího programu MŠMT „ZÁKLADNÍ ŠKOLA“. V minulém roce pracovaly tyto kroužky: taneční, čtenářský, dovedných rukou, fotbalový, myslivecký, rybářský, psaní na počítačové klávesnici, angličtina. Děti strávily dopoledne s Policií ČR, svezly se v policejním autě, viděly v činnosti radar a ukázky výcviku psů. V kulturním domě shlédly variétní představení cirkusu BEROUSEK a jako každoročně navštívily divadelní představení v Plzni.

Škola se zapojila do sběru starého papíru. Sbírali téměř všichni a výsledek je úctyhodný – 4082 kg.

Naši žáci dosáhli několika pozoruhodných úspěchů v soutěžích. Především členové mysliveckého kroužku získali v oblastní soutěži „O zlatou srnčí trofej“ vítězství v kategorii mladších žáků zásluhou Petra Machovce a v kategorii starších obsadili dokonce první dvě místa – Vojtěch Bláha a Vojtěch Peterka. Mladí rybáři skončili na 2. místě v místním kole soutěže „Zlatá udice“. Překvapením pro nás bylo vítězství mladších děvčat v okresním kole atletického trojboje. V krajském kole pak Olga Keslová a Lucie Fakanová skončily mezi velkými školami na pěkném 4. místě. Zúčastnili jsme se i dalších sportovních soutěží – v kopané a vybíjené, kde jsme tak úspěšní nebyli. Zajímavou informací pro dospělé písáčky a sekretářky může být výkon žákyně 7. třídy Terezy Šottové v rychlosti psaní na počítačové klávesnici – 229 čistých úhozů za minutu.

Letní prázdniny už třetím rokem nejsou jen dobou běžné údržby a úklidu školních objektů. V roce 2002 byla provedena kompletní rekonstrukce druhého patra budovy čp.1 – výměna podlahy, nové příčky, el. rozvody a také (konečně) zavedení vody do tříd – umyvadla s teplou a studenou vodou. Současně byla vybudována nová počítačová učebna, kde obec přispěla na počítačový nábytek. Náklady tak přesáhly 900 000 korun. Léto 2003 bylo ve znamení pokračování rozvodu vody v budově a rekonstrukci sociálního zařízení v přízemí pro družinu. V budově 2. stupně byla vyměněna podlaha v jedné třídě a provedeny asanační práce v celé budově. Letos byla hlavním bodem rekonstrukce sociálního zařízení v budově čp. 37. Opravou bojlerů, které zásobují teplou vodou především jídelnu, se podařilo oddálit asi čtvrtmilionovou investicí do nákupu a osazení nových. I tak náklady na letošní „stavitelské“ aktivity přesáhnou půl milionu korun. Z toho je vidět, že obecní úřad má velký zájem na zachování školy v obci.

Nový školní rok bude zahájen 1. září v 8 hodin na návsí. Přivítáme devět nových žáčků, změna je i v obsazení učitelského sboru. Lze si jen přát, aby se dětem i jejich učitelům školní práce dařila, aby krajský úřad byl štedřejší při rozdělování státních prostředků a obecní úřad a rodiče zachovali škole přízeň.

Mgr. Vladimír Hirt, ředitel školy

CO UŽ BYLO

4. ročník ukázek řemesel na hradě Krašov

V sobotu 21. srpna se konal na předhradí, prvním i druhém hradním nádvoří hradu Krašova již tradiční, letos již čtvrtý ročník ukázek řemesel.

I přes dosti nevhodně zvolený termín této akce a nepřízeň počasí se řemeslníci nenechali odradit a přijeli ukázat svoji dovednost a um. Hrnčíři Hofmanové z Kozlan, kteří měli obavy z dopravy svého hrnčířského zařízení na hrad, prezentovali své řemeslo na kraji lesa u malého parkoviště. Na předhradí vedle stánku s občerstvením se nacházel stánek s medovinou, nedaleko si mohli návštěvníci vlastnoručně vytvořit svíčku z pravého včelího vosku. Dále zde bylo možné zakoupit ručně zhotovené dárkové předměty s rámečky k zavěšení na stěnu i krásně zhotovené dekorace suchých květin a rostlin jako doplněk do bytu. Na hradních nádvořích se pak prezentovaly drátenice, paličkářka a prodejci ručně

zhotovených předmětů ozdobných i dekorativních. Bylo zde možno zakoupit i pestře zbarvené kanárky.

Na druhém hradním nádvoří se v časových intervalech konalo vystoupení šermířů s jejich programem.

Na škodu celé akce bylo, že se nemohli zúčastnit šperkaři Fischerové z Plzně a rodina Štěrbova z Kozojed, kteří svojí přítomností vždy tuto akci obohatí.

I přes určitou nepřízeň počasí a neúčast některých řemeslníků můžeme hodnotit tuto ukázkou řemesel jako zdařilou. Navštívila ji - zvláště v odpoledních hodinách - řada návštěvníků, kteří měli možnost zakoupit nejen vystavené výrobky jednotlivých řemeslníků, ale i upomínkové předměty z hradu Krašova.

Jaroslav Sklenář

Koncert Gabriely Demeterové a svěcení kopie sochy kozojedské madony

Sobota 21. 8. 2004. Den pro Kozojedy slavnostní, na který jsme se všichni moc těšili. Již třetím rokem nás navštívila se svými „Barokními perlami“ známá houslová virtuoska Gabriela Demeterová. V kostele sv. Mikuláše vyzdobeném jako předchozí roky květinami z kozojedských zahrádek proběhla ještě jedna slavnostní událost, a to vysvěcení kopie sochy Kozojedské madony. Sádrouvou kopii zhotovil Bartoloměj Štěrba a umístil ji na hlavní oltář na místo, kde stála původní dřevěná socha. Vzácny originál ze 14. století je umístěn v muzeu v Mariánském Týnci. Obřad svěcení sochy, který většina z nás měla možnost vidět poprvé započal v 19 hodin. Obřadu se ujal katolický kněz otec Vrbenský. Při předepsaném ceremoniálu stála socha v šeru nad svatostánkem na oltáři osvětleném pouze svícemi. Když kněz přistoupil k oltáři, aby pokropil Madonu svěcenou vodou, celý oltář se rozzářil a socha se zaskvěla v plném světle. Vynikla její krása a tvary plné pohybu. Tento pěkný světelný efekt byl dílem P. Němce, který se stará o osvětlení při všech koncertech. O historii tohoto díla, tedy o původním dřevěném originálu a jeho pravděpodobném tvůrci poutavě vyprávěl Ing. arch. Jiří Soukup.

Koncert si uvedla sama interpretka G. Demeterová. Pro tuto slavnostní příležitost vybrala skladby českých autorů z období baroka. Skladby, které se nehrají na koncertech běžně. Nacvičily je s Giedré Lukšaité - Mrázkovou, která ji doprovází na cembalo. Autory skladeb pro housle a cembalo byli: Václav Vodička, František Benda a H. I. F. Biber, jehož sonáta „Representativa“, při které housle a cembalo znázorňovaly ptačí a zvířecí hlasy, koncert zakončila.

Trylkující housle doprovázené zvucným cembalem střídaly po každé skladbě basetové rohy. Jejich medový hlas přímo hladil. Na tyto krásné nástroje zahrálo Pražské trio basetových rohů skladby F. X. Duška, V. Nudery a J. Družeckého.

Za potlesku publika opět vděčného za překrásný zážitek, byli umělci obdarováni obrovskými kyticemi. V úplném závěru paní Demeterová oznámila výtěžek ze vstupného na tento koncert. Částka činila 15 300 Kč. Pan B. Štěrba odmítl honorář za vytvoření sochy a celá částka bude věnována do sbírky na opravu kozojedského kostela.

Večer se konal v kulturním domě raut, který sponzorovali SSŽ. Paní Demeterová byla také přítomna, setkala se s některými sponzory a zapsala se nám do spolkové kroniky.

Václava Peřinová

Setkání u vodníka

Vodník Vojtěch u Podkrašovského mlýna slavil první narozeniny. V sobotu 14. 8. se sešli členové Spolku pro ochranu přírodní rezervace a hradu Krašova, členové Kulturního spolku Kozojedy a další milovníci přírody a kulturních památek u Podkrašovského mlýna pod obcí Bohy. Před rokem tu byla slavnostně odhalena socha vodníka Vojtěcha z dílny Bartoloměje Štěrby. Vodník má navěky připomínat obrovskou povodeň předminulého roku, pod jeho krkem je umístěna „brož“ – vodoznak – určující maximální výši vody ze 13. 8. 2002.

Při setkání voněly opékané špekáčky, k dobré pohodě vyhrávala stejně jako vloni skupina Sebranka.

Na shledanou za rok u dalších narozenin našeho Vojtěcha!

Ukončení letních prázdnin

V pátek 27. 8. 2004 pořádal kulturní spolek akci na ukončení letních prázdnin. Pro všechny byl připraven oheň na opékání a od 19 h u restaurace U Sokola hrála k poslechu i tanci hudba p. Barbořáka. Posezení bylo příjemné jak pro děti, tak pro dospělé.

Markéta Němcová

CO BUDE

Připravované kulturní akce v Kozojedech

Na nadcházející podzim připravujeme návštěvu v plzeňském divadle, besedu se zajímavým člověkem, adventní koncert (18. 12.). O všech akcích budete včas informováni, sledujte plakáty.

Kultura v okolí

Kino Kralovice tel. 373396357 (večer), Lidový dům: 373396464 (přes den) - nepromítá

Kulturní akce v LD Kralovice

27. 09. Václavská zábava - Expres - 21:00

02. 10. Kečup – rocková kapela – 21:00

Kurzy v LD Kralovice

Pohybový kurz pro ženy (J. Beranová)

Anglický jazyk (Š. Nová)

Německý jazyk – konverzace (Ing. R. Košařová)

Německý jazyk – mírně pokročilí (Ing. Š. Zíková)

Taneční (J. a J. Beranovi)

Břišní a orientální tance (M. Pávová)

M. Týnice – tel. 373396410 -

otevřeno: (mimo PO): září - 9:00 – 18:00

říjen - 9:00 – 17:00

Plasy – Konvent – tel. 373/322174

Otevřeno: (mimo PO): září - 9:00 – 17:00

říjen - 9:00 – 16:00

Kožlany – Městské muzeum

Dr. E. Beneše – tel. 373397333

Zajímavosti

Významné osobnosti

Kozojed

Soubor životopisných statí
připravil Jiří Svoboda

František Tichý

František Tichý se narodil 3. března 1911 v Kozojedech čp. 25 jako syn rolníka Antonína Tichého, který padl roku 1916 v I. světové válce. Matka Josefa, rozená Hlavatá, pocházela z Koryt.

Do obecné školy chodil v Kozojedech, do měšťanky a hospodářské školy v Kralovicích. Měl rád hudbu, a tak se učil hrát na housle u Josefa Šoura (čp. 64) a potom na klarinet u V. Šotta (čp. 67). Už od 17 let chodil hrát s kapelou, nejprve to byla kapela pana Beránka z Dobříče, pak pana Zíky ze Všehrd a konečně od roku 1939 začal hrát se známou robčickou kapelou Fenců. Tě zůstal věrný až do konce svého života.

V r. 1944 se oženil s Marií, roz. Šimicovou, z Kozojed čp. 39. V r. 1945 se jim narodil syn František, r. 1947 dcera Marie.

F. Tichý převzal od svého nevlastního otce Hanuše v r. 1946 hospodářství. Po vstupu do JZD v r. 1958 využíval své zkušenosti dobrého hospodáře jako agronom, později jako skupinář.

V r. 1960 přestavěl svůj obytný dům čp. 25 a od r. 1962 stál jako předseda Kulturního klubu JZD po 13 let v čele kulturního života obce. Rozdával lidem radost ať jako klarinetista v kapele nebo jako divadelní režisér. Dvě generace v Kozojedech hrály ochotnické divadlo pod jeho vedením. Namalovat kulisy, psát plakáty nebo zhotovit výzdobu na šibřinky pro něho nebyl problém. Ke všemu se uměl postavit, s každou prací si věděl rady. Podílel se i na výstavbě kulturního domu a po jeho dokončení se zasloužil o vysokou úroveň společenského života v obci. Ani v důchodu nezapomněl, pomáhal v JZD, kde bylo třeba.

V r. 1975 ve věku 64 let zemřel. V kulturním a společenském životě po něm zůstala v obci viditelná mezerka.

Zvony a jejich osudy

Zvony vždy byly a stále jsou nedílnou součástí našich životů. I když míra jejich užívání se velmi zmenšila, přesto není snad žádná ves, která by namísto kostela neměla alespoň malou zvoničku. Jejich tvary i vzhled byly různé. Pozastavme se nejprve u zvoničky v Borku.

Její podoba se shoduje s robčickou zvoničkou a obě byly obnoveny podle původního vzhledu. Kamenná podezdívka pro vyrovnání terénu, stěny vytvořené sroubenými trámy, dva mohutné trámy sloužící jako věžička, na které je zavěšen zvon, a šindelová střecha. Kolik lidské dovednosti se skrývá za těmito nenápadnými stavbami. Dle vyprávění pana Plosa (Polygonální stodoly a jiné lidové stavby v Borku u Kozojed, Radimova lípa č. 6, 1973, s. 17) pochází zvonička v Borku z roku 1746. Zvoník (pan Král), vyplácený za svoji službu obcí, sloužil ještě za 2. světové války. Po jeho smrti se zvonilo již jen nepravidelně. Ještě on však rozeznával zvon ráno, v poledne i večer. Oznamoval nejen denní dobu, ale také čas určený k modlitbě Anděl Páně. Zvonění trvalo stejně dlouho jako tato modlitba, proto se mu říkalo klekání. Také při požáru nebo jiném nebezpečí bylo třeba zpravit lidi na polích a rychle je svolat do vsi. Zvonilo se proto prudce a přerušovaně. Kdysi se zvonilo i před bouřkou, proti mrakům, neboť se věřilo, že se díky zvonění vyhnou vesnici. V neposlední řadě oznamoval zvon i poslední cestu člověka. Když byl při pohřebním průvodu zesnulý nesen na kozojedský hřbitov, zvony jej doprovázely až na konec boreckého katastru.

Smutný osud čekal však na četné naše zvony. Za obou světových válek byly snímány a taveny pro válečné účely. Mnohé další byly zničeny za spojeneckých náletů nebo ukradeny. Snímání zvonů, pozorované často celou vsí, byl jen začátkem na jejich neslavné cestě. Poté následovalo tavení, které za druhé světové války nebylo svěřeno českým tavičům. Vždyť tak choulostivá záležitost by jistě vzbudila další vlny nevole. V Praze bylo centrální shromaždiště, odkud zvony putovaly po vodě až do Hamburku. Stovky zvonů zde byly roztaveny a raději ani nedomyšlet, k čemu byl kov z nich získaný využit. Řada zvonů však tomuto osudu unikla, zůstala uložena na tzv. zvonovém hřbitově v Hamburku (existoval až do roku 1966) a po válce byla umístěna na zvonice některých měst a obcí a dodnes se jejich zvuk rozléhá do mnoha německých oblastí. Ženevská Mezinárodní organizace pro migraci rozhodla na počátku tisíciletí o určité formě náhrady - vyplácení odškodného za zrekvírované církevní zvony. Na soukromé se tato možnost nevztahovala. Mnoho českých farností se rozhodlo nové zvony pořídit, ať již k významnému výročí obce nebo města. Zmíněná finanční pomoc jistě přišla vhod.

Jen málo zvonů bylo ušetřeno této cesty. Vysvětlení, proč zvon ve Břízsku zůstal, ale jeho takřka stejný kolega v Robčicích musel být odevzdán, se různí. Jedni říkají, že starosta odmítl zvon sejmout pro neproveditelnost tohoto úkolu, aniž by poškodil věžičku, druzí hovoří o příliš malé velikosti (cca 10 kg), která břízský zvon uchránila. Tato verze je pravděpodobnější, neboť zvony vážící méně jak 10 kg zůstávaly na svém místě. Robčický zvon vážil o 7 kg více, byl sejmout 30. března 1942, dopraven do Kožlan na železnici, odtud spolu s ostatními do Prahy a více o něm není žádná zmínka. Jen na základě porovnání si o něm můžeme učinit představu.

Oba zvony bývaly totožné v nápisech i reliéfech, jen jejich uspořádání a již zmíněná velikost se lišily. Oba byly iniciovány plaským klášterem, kterému zmíněné vsi náležely až do jeho zrušení roku 1785, proto nesly znak tohoto opatství. Znak doprovází letopočet 1737, kdy byly zřejmě zhotoveny. Protilehlá strana znázorňuje reliéf s poprsím sv. Bernarda, jednoho z nejvýznamnějších patronů cisterciáckého řádu. Vše doprovází latinské nápisy na horním i dolním okraji: LAUDETUR JESUS KRISTUS IN SECLA AMEN (překlad: Pochválen buď Ježíši Kriste, až na věky, amen) a LIBERA NOS DOMINE JESU KRISTE A FULGURE ET TEMPESTATE (Chraň nás, Pane Ježíši Kriste, od blesku a bouře).

Po opravě robčické zvoničky byla na její vrchol umístěna pouze nápodoba zvonu, která původní účel neplní. V Borku byla na nový zvon učiněna sbírka, a tak se do kraje může opět rozléhat hlas tohoto lidského pomocníka.

Poslední zvon, který chceme zmínit, zvon na hřbitovní kapli mezi Robčicemi a Břízskem se svým osudem nedá zařadit ani do jedné ze jmenovaných kategorií. Odevzdán nejspíše nebyl, ale v kapli také nezůstal. Je možné, že podlehl sporům církevních a obecních zástupců o tuto kapli. Existuje též varianta, podle které byl za 2. světové války sejmut a odevzdán a díky tomu nemusel stejný osud následovat zvon ve Břízsku. Snad se mezi pamětníky najde někdo, kdo by pomohl tuto otázku zodpovědět.

I přes nepříznivé události, které mnohé zvony potkaly, přečkali tyto často nenápadní souputníci lidských životů další staletí a dodnes plní svoji funkci. A pokud nepřečkali, byli povětšinou nahrazeni důstojnými zástupci. Jak se sluší a patří.

Radka Lomičková, Josef Lomička

Zvon Dědek

Něco málo o staré škole z počátku 19. století

Do školy děti nosily tabulky z břidlice a „šifrlé“, kterými se na nich psalo. Tužce se tehdy říkalo „olůvko“ anebo „plavajz“, také „plajštift“. Tyto věci se ukládaly do „futrálu“ – dřevěného válcovitého pouzdra.

Nejbližší učitelův a farářův představený byl vikář, který vykonával jednou za rok předem oznámenou vizitaci, k níž byli přizváni rodiče a vrchnostenská úředníci i místní hodnostáři. Vizitátor nejdříve prohlédl úřední knihy a žákovské práce, seznamy dětí, přehled o prospěchu, měsíční výkazy o docházce, krasopisné sešity, záznamy o probrané látce, seznam knihovny, protokol o došlých úředních nařízeních a knihu stížností a dotazů. Potom následovala zkouška.

Začalo se modlitbou, vikář oslovil děti, rodiče i hosty a vyzkoušel nejdříve oddělení nižší, pak vyšší, načež se modlitbou skončilo. Zkoušky – to byl zlatý hřeb starého školství. Byly předepsány dvakrát do roka, konaly se veřejně a obzvláště ke konci roku i s leskem a slávou. Duchovní správce pozval prostřednictvím učitele nebo jeho pomocníka nejváženější osobnosti, patrona školy a jeho urozenou rodinu, pak úředníky od magistrátu a vrchnosti, rychtáře a rodiče dětí a z úřední povinnosti se dostavil duchovní správce a místní školní dozorce.

Školní mládež se dostavila do školy nebo na radnici (kde se také zkouška konávala) ve svátečních šatech, čistě umyta a učešána, s nemalým napětím, snad i s obavami. Na stole ležela tak zvaná „zlatá kniha“, do níž učitel a katecheta vypsali jména žáků z katalogu pilnosti, kam po celé poleťi zaznamenávali, jak pilně žák školu a kostel navštěvuje a jak prospívá.

Když se dostavilo všechno panstvo, důstojný pan vikář, kaplan, katecheta a učitel, jakož i místní školdozorce, starosta, rychtář a četní měšťané a venkované, zahájilo se slavnostním proslovem žáka; tento prosluv obvykle sestavil pan kaplan.

Následovala píseň obsahující důvěru v Boha, načež nastala zkouška. Zkoušel pan učitel. Po zkoušce byla otevřena čestná kniha a z ní byla předčítána jména žáků, kteří si zasloužili této významné cti, že sem byli zapsáni.

Dále kaplan předčítal své zápisy: o pilných cvičeních a písemných úkolech v měšťanském, obchodním a dopisovacím slohu, o pilných a doma vypracovaných výtazích z nedělních evangelií, o pilné návštěvě kostela, mravném chování v kostele i mimo kostel a ve škole, o pilné docházce do školy, o dobrém odpovídání při náboženství a o pozornosti při vyučování náboženství.

Zkoušelo se z jednotlivých předmětů, mezi zkouškou se zpívaly písně a pak byla přečtena jména neúspěšnějších žáků a žákyň ke konci školního roku, kteří si zasloužili veřejné pochvaly a odměny. Některý žák pak pronesl děkovací řeč, kterou opět napsal kaplan.

Tak se rozloučily děti se starým školním rokem, aby využily krátkého prázdninového oddechu. Prázdniny netrvaly déle než pět týdnů a určoval je místní duchovní správce po dohodě s místním rychtářem, školdozorcem a učitelem. O žních trvaly 14 dní, podzimní prázdniny byly tři týdny k sušení otav a svážní ovsa. Ukončení vyučování bylo různé, do konce července nebo do počátku, někdy až do konce srpna a podle toho se řídil i začátek školního roku.

Revoluční duch roku 1848 zapůsobil blahodárně i ve školství. První ministr vyučování vydal v červenci nástin základních zásad pro veřejné vyučování s pokrokovým programem, podle něhož mělo být školství odcírkevněno a zdokonaleno.

Jaroslav Sklenář

Pište o Berounce, protože je nádherná...

Titulek, který jsme si vypůjčili z výzvy Josefa Tichého, převozníka z Nadryb, nabádá, aby Berounce byla věnována publikační pozornost jako jedné z nejkrásnějších a nejoblíbenějších českých řek. Naše kozojedské kulturní noviny psaly o přívozech na Berounce a o stržích ústících do koryta této řeky zcela nedávno, ale tentokrát máme příležitost zmínit se o naší řece při jiné příležitosti. Touto příležitostí je vydání skvělé obrazové knihy „Řeka sedmi jmen“, která je věnována celému toku od pramenů Mže na bavorské straně až po ústí do Vltavy. Převážnou část obsáhlého ilustračního doprovodu nafotografovala Marie Holečková, zasvěcený slovní doprovod napsal Otomar Dvořák.

Popis celkové délky toku (246 km) začíná zrozením řeky Mže, její cestou oblastí Tachova, Stříbra, Hracholussek až po Plzeň, kde mohutnost toku násobí Úhlava, Úslava a Radbuza. Zde přijímá řeka název Berounka a vstupuje do oblasti, která je dnes už všeobecně známa jako Přírodní park Horní Berounka. Jde převážně o zalesněná údolí se zaklesnutými meandry, která sahají od plzeňského sv. Jiří až po

Zvíkovec. Je to oblast našim obyvatelům nejbližší, neboť zahrnuje lokality důvěrně známé, jako jsou Nadryby, Kaceřov, Libštějň, Liblín, ústí Střely, mohutné kozojedské strže, Rakolusky s údolím Radnického potoka, Třímanské skály, Podkrašovský mlýn, Krašov, Chlumská stráž. Dále se autoři věnují nejzápadnější části barrandienu (Skryje) a krajině Oty Pavla (Branov, Nezabudice). Poblíž Rakovnického potoka otevírá Berounka cestu do Křivoklátských lesů. Odtud se vodní cesta zdvojuje s cestou železniční, která vede přes Nižbor, Stradonice a Hýskov až do Berouna. Za Berounem nám kniha připomíná místa historicky významná (Tetín, Karlštejn) a oblasti přírodně cenné (Český kras). Před Prahou Berounka sloužila a stále ještě slouží rekreačním účelům Pražanů a do Vltavy se vlévá nad Zbraslaví.

Všichni, kdož máte naši řeku rádi, objednejte si knihu na kozojedském obecním úřadě. Obrázky vás potěší a připomenou vám místa důvěrně známá a text rozmnoží vaše přírodovědné a historické znalosti o celou řadu nových poznatků.

Ing. Jaroslav Fingl

O. Dvořák – M. Holečková: Řeka sedmi jmen. Od pramene Mže po ústí Berounky. Vydalo Nakladatelství MH Beroun ve spolupráci s nakladatelstvím Baset, 2004, 192 stran, cena Kč 250,-.

Tak vzpomínám...

My mladí jsme ve válce založili šraml a hrávali u tety Nových v Oboře, která s námi měla zlatou trpělivost. Tam se pak s námi scházela omladina z okolí a samozřejmě se také tancovalo. Nikdy však jsme nic trestného neprovedli. Ostatně v Kaznějově byli takoví četníci, že když potkali na cestě člověka, který nesl v noci ze mlýna mouku, tak mu řekli: „Kudypak my máme chodit, když nám chodíte po silnici, to nemůžete chodit po cestě?“ No, prostě byli dobří.

Zmíním se o hostinci u Čechmanů: tam byli hasiči, DTJ a soc. dem. V hostinci u Hanzlíčků (Ve sklípku) byl zase Sokol a agráři. Ve třetí hospodě U Domácích (Později U Mykutů) byl na pachtu Lojza Volín, který pak po válce odešel do Kadaně, kde měl také hospodu a říkali mu „Kozí král“, neb měl tehdy výborný kozí salám.

U Hanzlíčků o zábavách hráli „Maršiči“, kteří byli ve velké oblibě. Mně se tato muzika velmi líbila, protože již měli osobitý ráz s harmonikou, kdežto „Šteflové“ měli i na příznávky jen housle. Tady člověk vidí, jak se muzika mění a kam až spadla, neb si myslím, že se vrátíme nejen k divochům, ale i k opicím.

Ve válce jsem hrál s dechovkou mladých Rudolfa Valeše v Kaznějově, s naším šramlem, v Plzni s kapelou UBK (Učňovské besídky kovodělné). Krátkou dobu po válce jsem hrál s kolektivem Karla Paláta, kde ještě v té době dělal kapelníka pan Karlíček, který hrál na harmoniku. Pak jsem se odstěhoval do Aše a hrál v Chebu s orchestrem mladých při škole, kde byl kapelníkem nějaký pan La Garde. V té době jsem si koupil v Chebu svůj první Es Alt saxofon. Brzy jsem měl svou vlastní malou kapelu a hráli jsme v okolí Aše. Později jsem nastoupil do tanečního orchestru pana Waltra Hanzlíka; hrál jsem tam třetí saxofon. Kolikrát, když jsem šel s kapelníkem domů – bydleli jsem blízko sebe – jsem mu říkal: „Waltře, vezmi si za mne někoho jiného, vždyť já to nerozdělím“. On mi řekl: „Ty to nerozdělíš, ale zahráješ, protože máš uši.“ A tak jsem před válkou stačil všechno, taneční orchestr, svůj šraml a ještě jsem hrával ve Františkových Lázních v kavárně. V Aši jsme také měli dechovku, kde nás hrávalo až 42 muzikantů, z nichž téměř polovina byla Němců. S dechovkou jsme hrávali v parku, na prvomájových průvodech, o Božím těle, na koncertech při ašských textilních výstavách. Tam byli vždy přítomni naši ministři. Ti nám děkovali, že v tom zapadlém koutě republiky šíříme naši českou muziku, aniž by věděli, s kolika Němci si podávají ruce.

Dnes mohu říci, že pobyt v Aši a na vojně byl nejhezčí čas v mém životě.

Václav Beneš, Robčice

Z kozojedské kroniky

Založení měšťanky

V březnu r. 1946 byla v Kozojedech otevřena měšťanská škola. Byl to výsledek více než desetiletých snah kozojedských. Dvě třídy byly umístěny v budově bývalé obecné školy čp. 37 na návsi, jedna třída se učila v sále hostince u Špirků č. 38 a jedna u Breburdů č. 31. Obě třídy obecné školy byly přeneseny do 1. poschodí na faře. O prázdninách byly adaptací bytu řídicího učitele a školní kuchyně získány dvě učebny, takže ty v sálech byly zrušeny. Složení prvního učitelského sboru: Ladislav Černý, ředitel, Václav Štilip, Marie Svobodová, Františka Janečková a Růžena Knappová. Na obecné škole učili v té době manželé Hájkovi. Školní obvod tvořily zpočátku tyto obce: Rakolusky, Bohy, Brodeslavy, Lednice, Bujesily, Liblín, Břízsko, Robčice, Čivice a Kaceřov. Ze čtyř posledně jmenovaných dovážel děti do školy vlastním nákladním autem na útraty obce pan Spěváček, později soukromý autobus. Protože se nepodařilo prosadit pravidelnou autobusovou spoj, Čivice a Kaceřov se asi po dvou letech odtrhly.

Obecní úřad Kozojedy

Společenská kronika

Narozeniny

13. 10. Marie Kožíšková, Břízsko 13 - 75 let
22. 10. Václav Vébr, Kozojedy 27 - 90 let

Úmrtí

16. 8. Josef Urban, Kozojedy 103 (81 let)
17. 8. Marie Benešová, Kozojedy 61 (nedožítých 75 let)

Nové publikace v prodeji na obecním úřadě:

Řeka sedmi jmen - 250,- Kč - (překrásná kniha s mnoha fotografiemi "Od pramene Mže po ústí Berounky" - podrobněji v recenzi na předchozí straně).

Mikroregion Dolní Střela (brožura) - 20,- Kč.

Oznámení

Oznamujeme občanům, že Obecnímu úřadu Kozojedy bylo uděleno pověření k ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu.

Pro Obecní úřad Kozojedy je pověřenou osobou Jana Görnerová.

Rekonstrukce školy

Žáci druhého stupně Základní a mateřské školy v Kozojedech se mohou těšit na opravené sociální zařízení. Během letošních prázdnin proběhla celková rekonstrukce soc. zařízení vyššího stupně školy.

Polovinu finančních nákladů obdržela obec z Programu obnovy venkova, bez jehož příspěví by oprava mohla být jen těžko uskutečnitelná.

Zároveň přejeme všem školákům, ale hlavně našim novým prvňáčkům, aby se jim ve škole líbilo a aby se jim dařilo. Přejeme hodně radosti ze školní práce a dobrého prospěchu.

Vydává Kulturní spolek Kozojedy a Obec Kozojedy - Mgr. Jaroslava Benešová, Helena Štěrbová; foto H. Štěrbová, Mgr. V. Hirt

Noviny vycházejí od června 2002 každé dva měsíce. Další číslo vyjde 1. 11. 2004.

Poděkování všem, kdo se o vydání tohoto čísla zasloužili. Budeme rádi, když do našich novin také přispějete

Adresa: J. Benešová, Kozojedy 7 nebo j.benesova@post.cz

Internetové stránky WWW.SWEB.CZ/OBECKOZOJEDY - oficiální stránky obce Kozojedy

WWW.VOLNY.CZ/KOZOJEDY - stránky kulturního spolku